Letna priprava za slovenščino – 5. razred osnovne šole

Letna priprava · Sokrat, Astra AI

Učitelj/ica	—	**Šola**	—
Predmet	slovenščina	**Razred / letnik**	5. razred
Program	osnovna šola	**Šolsko leto**	2026/2027
Oddelek	—	**Ur skupaj**	175 (35 tednov)
Učni načrt	slovenščina · Izobraževalni program osnovne šole	**Različica**	Uradni učni načrt (MVI/ZRSŠ 2025) · Drugo vzgojno-izobraževalno obdobje

Razporeditev skozi šolsko leto

Načrtovanih 175 od 175 ur

1. Uvod v pouk slovenščine in bralno skupnost

september · 10 ur

Učni cilji

- Razvija zavest o slovenskem jeziku in jezikih v družbi nasploh.
- Spoznava v učnem načrtu določena obvezna in druga književna besedila po izbiri učitelja in učencev (npr. besedila lokalnih avtorjev, besedila, povezana z aktualnimi dogodki);
- Razvija recepcijsko zmožnost, tj. zmožnost doživljanja, razumevanja in vrednotenja književnih besedil;
- Spoznava značilnosti pripovedništva, pesništva in dramatike;
- Ločuje avtorska besedila od besedil slovenske slovstvene folklore in predstavlja razlike med njimi;
- Ločuje književna/umetnostna besedila od neumetnostnih in predstavlja razlike med njimi.

Standardi znanja

- Ima razvito zavest o slovenskem jeziku v družbi, kar dokaže tako, da:
- S primeri iz svoje okolice praktično predstavi vlogo jezika v družbenem življenju človeka (4.
- R.);
- Prepozna pripovedništvo, pesništvo in dramatiko in s primeri iz besedila ponazori značilnosti književnih zvrsti;
- Loči besedilo slovenske slovstvene folklore od avtorskega in utemelji razliko med njima;
- Loči književna/umetnostna besedila od neumetnostnih in predstavi razlike med njimi;
- **Prepozna pripovedništvo pesništvo in dramatiko**

Didaktično priporočilo

- Pouk književnosti temelji na komunikacijskem modelu, katerega glavni cilj je ohranjanje in krepitev učenčevih interesov za branje in poslušanje književnih besedil ter razvijanje zmožnosti ustvarjalnega dialoga s književnim besedilom.

Krepko: minimalni standard znanja · ležeče: izbirno (v učnem načrtu na izbiro, ni obvezno) · zahtevnejše: znanje višje ravni (splošna matura)

Didaktične opombe: Prva ura je namenjena predstavitvi dela, preverjanju predznanja ter dogovoru o branju, zvezkih, jezikovnih virih in spremljanju napredka. Uvodno branje poteka ob pogovoru, kratkih zapisih bralnega odziva in sodelovalnih dejavnostih; del ur je namenjen diagnostičnemu preverjanju in ponovitvi.

2. Slovenščina v prostoru in jezikovne zvrsti

september – oktober · 12 ur

Učni cilji

- Praktično uzavešča značilnosti slovenskega jezikovnega prostora, vključno z jeziki, ki ga obkrožajo.
- Razvija zavest o slovenskem jeziku in jezikih v družbi nasploh.

- Spoznava jezikovne zvrsti in okoliščine za njihovo rabo.

Standardi znanja

- Izkaže razvito zavest o značilnostih slovenskega jezikovnega prostora tako, da:
- Izkaže razvito zavest o značilnostih slovenskega jezikovnega prostora tako, da: opiše razprostranjenost slovenščine v Republiki Sloveniji in zunaj njenih meja (5./6. r.);
- **Izkaže razvito zavest o značilnostih slovenskega jezikovnega prostora tako, da: opiše razprostranjenost slovenščine v Republiki Sloveniji**
- **Na zemljevidu pokaže ali opiše, kje se govori slovenščina, kje pa poleg nje tudi madžarščina in italijanščina (5./6. r.);**
- **Poimenuje jezike sosednjih držav Republike Slovenije (5./6. r.);**
- Ima razvito zavest o slovenskem jeziku v družbi, kar dokaže tako, da:
- S primeri iz svoje okolice praktično predstavi vlogo jezika v družbenem življenju človeka (4.
- R.);
- Našteje jezikovne zvrsti (knjižni jezik, pogovorni jezik, narečje), pojasni in presodi okoliščine rabe knjižnega in pogovornega jezika ter narečja v izbranem besedilu (5. r.);
- **Našteje jezikovne zvrsti (knjižni jezik pogovorni jezik narečje)**
- **Se na podlagi okoliščin odloči, kdaj bo uporabljal knjižni jezik (5./6. r.). (3.3.1.2)**

Didaktično priporočilo

- Učenec v okviru teme uzavešča značilnosti slovenskega jezikovnega prostora, razvija zavest o prvem jeziku v večjezični družbi, spoznava jezikovne zvrsti in okoliščine za njihovo rabo. Razvija in krepi svojo jezikovno, narodno in državljansko zavest.

Krepko: minimalni standard znanja · ležeče: izbirno (v učnem načrtu na izbiro, ni obvezno) · zahtevnejše: znanje višje ravni (splošna matura)

Didaktične opombe: Delo temelji na zemljevidih, jezikovnih zgledih iz okolja, poslušanju ter primerjanju govornih položajev. Predvideni so kratko terensko ali raziskovalno delo, sodelovalno učenje, sprotno preverjanje in sklepno utrjevanje.

---

3. Pripovedništvo, domače branje in prvi govorni nastop

oktober – november · 18 ur

Učni cilji

- Bere, doživlja pripovedna besedila, pri čemer intuitivno in zavestno vzpostavlja odnos do kulture, umetnosti, umetniške izkušnje;
- Spoznava, opisuje, primerja, povzema značilnosti in kritično vrednoti posamezne književne prvine pripovednega besedila, natančneje v ljudski in avtorski, klasični in sodobni, slovenski in svetovni pravljici;
- Spoznava, opisuje, primerja, povzema značilnosti in kritično vrednoti posamezne književne prvine pripovednega besedila, v realistični in fantastični zgodbi;
- Spoznava, opisuje, primerja, povzema značilnosti in kritično vrednoti posamezne književne prvine pripovednega besedila, v realistični pripovedi (pustolovska pripoved, mladinska povest) in fantastični pripovedi;
- Razlikuje pripovedno besedilo od pesemskega in dramskega besedila, pri čemer uporablja terminologijo pred-meta;
- Opazuje in primerja pripovedna besedila iste vrste ter pri tem predstavlja značilnosti dane vrste.
- Ločuje glavne in stranske književne osebe ter utemeljuje izbiro;
- Prepoznava in primerja motive za ravnanje književne osebe in utemeljuje svoje stališče o ravnanju književnih oseb;
- Neknjižne jezikovne prvine v besedilu povezuje z značajskimi in drugimi lastnostmi književnih oseb;
- Opazuje perspektivo glavne in vsaj še ene stranske književne osebe ter ju primerja.
- Zaznava značajske in druge lastnosti književne osebe, tudi tiste, ki so v nasprotju z njeno splošno značajsko oznako; (izbirno)
- Sprejema in razume dogajanje v književnem besedilu;
- Obnavlja ali povzema dogajanje (tvori »premico dogajanja«);
- Sklepa o dogajalnem toku (tudi na podlagi zunajbesedilnih podatkov);
- Zaznava, o čem govori književno besedilo, in določa osrednjo temo (npr. otroštvo, besedna igra – nonsens, družina, nenavadna stvarnost, tradicija in izročilo, prijateljstvo, odraščanje in vrstniki, stvarnost kot pustolovščina/skrivnost, ustvarjalnost);
- Našteva književna besedila na isto temo;

- Vodeno povzema sporočilo književnega besedila.
- Ločuje glavno in stransko dogajanje; (izbirno)
- Ločuje avtorja od pripovedovalca književnega besedila;
- Prepoznava pripovedovalca iz neposrednih/posrednih besedilnih signalov.
- Dvakrat letno samostojno govorno nastopa;
- Recitira/deklamira pesem in predstavlja svoje razumevanje v šoli še neobravnavanega pesemskega besedila;
- Predstavlja dogovorjeno/izbrano pripovedno besedilo (pravljica, fantastična, realistična pripoved), pri čemer upošteva jezikovno pravilnost, uporablja nebesedne prvine govorjenja;
- Predstavlja svoje (po)ustvarjalno besedilo;
- V igri vlog improvizira dramske fragmente (dialoge);
- Predstavlja v šoli delno obravnavano ali izbrano dramsko besedilo, izraža svoje mnenje in vrednoti prebrano;
- V razrednem gledališču uprizori odlomek/dramsko delo;
- V razrednem gledališču uprizori lastno dramatizacijo proze/odrsko postavitev mladinske gledališke igre. (izbirno)
- Razločno in doživeto glasno bere, recitira, deklamira pesemska besedila/pesmi; upošteva hitrost, register, intonacijo, barvo, členitev besedila s premori;
- Razločno in interpretativno glasno bere pripovedna besedila in upošteva zvočne prvine govora;
- Po vlogah glasno bere dramska besedila, razčlenjena na več prizorov.
- Letno piše najmanj 3 (po)ustvarjalna besedila, pri tem uživa v ustvarjalnosti, se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih, in sicer v obsegu od 150 do 200 besed (4. r. in 5. r.) od 200 do 250 besed (6. r.);
- Piše pravljico (z značilnostmi slovenske ljudske pravljice, kombinacije dveh pravljic ali narobe pravljico);
- Piše realistične, fantastične in nesmiselne zgodbe; pustolovska besedila;
- Piše pripovedi iz vsakdanjega življenja, v katerih veljajo zakonitosti realnega sveta in je dogajanje povezano v trden vzročno-posledični sistem;
- Piše predzgodbo, nov zaključek, manjkajoče poglavje, nadaljevanje;
- Piše zgodbe, v katerih se glavne osebe – otroci zapletajo v nevsakdanje dogodivščine ter rešujejo probleme, pri katerih so odrasli odpovedali (6. r.);
- Piše zgodbo s perspektive druge književne osebe (6. r.);
- Piše obnovo (dela) književnega besedila;
- Piše (nove) dramske prizore, dramatizira krajšo prozo;
- Piše nove pesemske slike (pesmi, pesem lepljenko), pri čemer lahko uporablja digitalna orodja;
- Preoblikuje pesniško besedilo v pripovedno (dramsko) ali neumetnostno besedilo;
- Raziskuje in zapisuje lokalne resnične zgodbe iz preteklosti ali pravljice in se kritično odziva na različice istega besedila.

Standardi znanja

- Utemelji, zakaj književno besedilo uvrščamo k pripovedništvu;
- Prepozna vrsto pripovednega besedila in predstavi značilnosti (ljudske, avtorske, klasične, sodobne, slovenske in svetovne) pravljice, realistične in fantastične zgodbe in realistične (pustolovska pripoved , mladinska povest) ter fantastične pripovedi;
- V besedilu, ki obsega najmanj 100 besed, predstavi, primerja in ovrednoti pripovedna besedila, književne prvine in značilnosti.
- **Prepozna vrsto predstavi značilnosti (ljudske avtorske klasične sodobne slovenske in svetovne) pravljice realistične in fantastične zgodbe realistične pustolovska pripoved**
- **V besedilu ki obsega najmanj 100 besed predstavi primerja in pripovedna besedila književne prvine**
- Loči glavno književno osebo od stranske ter utemelji, zakaj je oseba glavna oz. stranska;
- Ubesedi svojo predstavo književne osebe, tako da navede njene značajske in druge lastnosti ter utemelji in presodi motive za njeno ravnanje;
- Tvori zaokroženo besedilo o književni osebi, ki vsebuje najmanj 70 besed.
- **Loči glavno književno osebo od stranske**
- **Ubesedi svojo predstavo književne osebe tako da navede njene značajske in druge lastnosti**
- Obnovi dogajanje v besedilu ali povzame dogodke, pri čemer predstavi dogajalni tok ter glavno in stransko dogajanje;
- Opredeli temo književnega besedila ter navede in na kratko predstavi književna besedila na isto temo;
- Tvori zaokroženo besedilo o dogajanju, temi in sporočilu, ki vsebuje najmanj 70 besed.
- **Obnovi dogajanje v besedilu ali povzame dogodke pri čemer predstavi dogajalni tok**
- **Opredeli temo književnega besedila**

- **Prepozna sporočilo književnega besedila ;**
- Loči avtorja književnega besedila od pripovedovalca;
- Pove, kdo je napisal književno besedilo in kdo ga pripoveduje.
- **Pove kdo je napisal književno besedilo**
- Doživeto recitira/deklamira izbrano pesem ;
- Predstavi svoje razumevanje obravnavanega književnega besedila ter ga ovrednoti (npr.
- Predstavi celo besedilo, avtorja in njegovo delo) ;
- Z govornim nastopom predstavi svoje (po)ustvarjalno besedilo;
- Individualno ali skupinsko pripravi dramsko uprizoritev dramskega/pripovednega besedila;
- **Samostojno govorno nastopi (3–5 min.);**
- **Recitira/deklamira izbrano pesem**
- **Predstavi svoje razumevanje obravnavanega književnega besedila**
- **Z govornim nastopom predstavi neobravnavano književno besedilo (npr. primerja pravljici, predstavi prozno besedilo, uprizori odlomek iz dramskega besedila);**
- **Improvizira dramski fragment.**
- S posebno govorico ponazori razpoloženje književne osebe in dogajanje v pripovednem besedilu;
- S posebno govorico ponazori razpoloženje književne osebe in dogajanje v dramskem besedilu.
- **S posebno govorico ponazori razpoloženje pesmi;**
- **Po pripravi interpretativno prebere pripovedno besedilo;**
- **Po pripravi interpretativno prebere dramsko besedilo;**
- Napiše obnovo oz. (po)ustvarjalno besedilo oz. fragmente besedil v obsegu najmanj 150 besed (4. r. in 5. r.) oz. najmanj 200 besed (6. r.) , pri čemer upošteva značilnosti književnih vrst/besedilnih vrst, jezikovno in slogovno ustreznost: a) pravljico /nadaljevanje pravljice/predzgodbo/narobe pravljico/kombinacijo dveh pravljic, pravljico z značilnostmi slovenske ljudske pravljice,
- C) realistično pripoved, č) nadaljevanje zgodbe/predzgodbo (5. r., 6. r.) ,
- **Napiše obnovo oz. (po)ustvarjalno besedilo oz. fragmente besedil v obsegu najmanj 150 besed (4. r. in 5. r.) oz. najmanj 200 besed (6. r.) , pri čemer upošteva značilnosti književnih vrst/besedilnih vrst, jezikovno in slogovno ustreznost: a) pravljico pravljico z značilnostmi slovenske ljudske pravljice**
- **B) fantastično pripoved,**
- **C) realistično pripoved č) nadaljevanje zgodbe/predzgodbo**

Didaktično priporočilo

- Osrednja metoda pouka književnosti je šolska interpretacija književnega besedila.
- Razmerje med književnimi zvrstmi (glede na število učnih ur letno) naj bo: 50 % pripovedništvo, 30 % pesništvo in 20 % dramatika.

Krepko: minimalni standard znanja · ležeče: izbirno (v učnem načrtu na izbiro, ni obvezno) · zahtevnejše: znanje višje ravni (splošna matura)

Didaktične opombe: Uporablja se šolska interpretacija krajših in daljših pripovednih besedil, premica dogajanja, primerjanje besedil ter branje po vnaprej dogovorjenem načrtu. Prvi cikel domačega branja se zaključi z govornim nastopom; v sklopu nastane prvo daljše (po)ustvarjalno besedilo. Ure vključujejo pripravo, vajo, vrstniško povratno informacijo in ocenjevanje.

---

4. Glas, beseda in pravopisna raba

november · 12 ur

Učni cilji

- S pomočjo primerov dejavno in problemsko spoznava možnost obravnave jezika na različnih ravneh (glas, beseda, stavek, besedilo) in tem začenja povezovati svoje poznavanje jezikovnega sistema in njegove vloge v logično zaokroženo celoto. (1.1.3.2)
- Dejavno in problemsko spoznava jezikovne pojave s področja glasoslovja. S tem razvija glasoslovno, pravopisno, pravorečno in metajezikovno zmožnost.

Standardi znanja

- Svoje znanje dokaže tako, da:
- Svoje znanje dokaže tako, da: izbrani jezikovni pojav umesti v ustrezno jezikovno ravnino, ki jo poimenuje kot glas, beseda, stavek, besedilo, ali ugotovi, da v te ravnine ne spada.
- Dokaže znanje glasoslovja tako, da:

- Prepozna, našteje in uporabi slovenske knjižne samoglasnike (i, ozki e, široki e, polglasnik, a, široki o, ozki o, u) ter jih v besedah pravilno izgovarja, prepozna in zapiše (5./6. r.);
- V naglašeni besedi prepozna naglašeni samoglasnik in ga označi (5./6. r.);
- Prepozna možnost prikaza izgovora glasu s skico oblikovanja glasu v govorilih (5. r.).
- **Dokaže znanje glasoslovja tako, da: pravopisno ustrezno zapiše glasove (4./5./6. r.) in najdene napake odpravi (6. r.);**
- **Prepozna našteje in uporabi slovenske knjižne samoglasnike zapiše**

Didaktično priporočilo

- Učenec dejavno spoznava pravopis in pravorečje slovenskega knjižnega jezika. S tem krepi svoje zavedanje o zakonitostih zapisanega, branega ali govorjenega besedila, samozavest ob sprejemanju, razumevanju, doživljanju, vrednotenju in tvorjenju besedil v slovenskem knjižnem jeziku za najrazličnejše življenjske potrebe.
- Učenec pravopisno in pravorečno zmožnost usvaja tako, da je težišče na postopnem, sistematičnem in osmišljenem spoznavanju, usvajanju in utrjevanju temeljnih pravopisnih pravil v rabi (to pomeni predvsem praktično), na čim samostojnejši uporabi pravopisnih priročnikov v knjižni in spletni obliki ter prepoznavanju in odpravljanju pravopisnih napak v svojih besedilih in v besedilih drugih.
- Učenec znanje s področja pravopisa in pravorečja povezuje z vsemi (tudi književnimi) temami v učnem načrtu in z vsebinami učnih načrtov drugih predmetov.
- (1.1.1.1) (1.1.5.1)
- Znanje, pridobljeno z izpolnjevanjem ciljev in standardov te teme, ne sme biti samo sebi namen, ampak mora biti tesno povezano s sprejemanjem in tvorjenjem besedil. Tema se povezuje tudi s poukom tujih jezikov.

Krepko: minimalni standard znanja · ležeče: izbirno (v učnem načrtu na izbiro, ni obvezno) · zahtevnejše: znanje višje ravni (splošna matura)

Didaktične opombe: Jezikovni pojavi se obravnavajo problemsko na zgledih iz govorjenih in zapisanih besedil. Vključeni so poslušanje, glasno branje, opazovanje izgovora, praktične pravopisne vaje, samopopravljanje ter uporaba knjižnih in digitalnih priročnikov. Sklepne ure so namenjene utrjevanju in preverjanju.

---

5. Pesništvo, interpretativno branje in recitacija

december · 14 ur

Učni cilji

- Bere, doživlja pesemska besedila, pri čemer intuitivno in zavestno vzpostavlja odnos do kulture, umetnosti, umetniške izkušnje;
- Spoznava, opisuje, primerja, povzema književne prvine pesemskega besedila;
- Razlikuje pesemsko besedilo od pripovednega in dramskega besedila;
- Zaznava ritem pesmi, doživlja razliko med hitrim in počasnim ritmom in opazuje osebni čustveni odziv pri menjavi ritma ter ga povezuje z besedilno stvarnostjo (spremembe razpoloženja);
- Doživlja zvočnost pesmi in jo povezuje s podobami, ki tvorijo besedilno stvarnost;
- Doživlja, zaznava in razume posebnosti pesemskega jezika (rima, obrnjen besedni red, zvočno slikanje/onomatopoija, ponavljanje posameznih glasov, besed ali besednih zvez, sopomenka, pomanjševalnica, nenavadna beseda in besedna zveza, čustveno obarvana beseda, besedotvorna inovacija), povezuje jih s sporočilnostjo besedil in ugotavlja, kako te prvine učinkujejo na bralca na doživljajski, pomenski in estetski ravni;
- Opazuje pomenska razmerja med rimanimi besedami;
- Razvija asociativno zmožnost, išče tematsko (osrednjo) besedo v pesmi ter niza svoje asociacije;
- Prepoznava temo pesmi;
- Opazuje in analizira zgradbo pesmi (verz, kitica, dvovrstičnica, trivrstičnica in štirivrstičnica);
- V pesmi prepoznava pesniška sredstva (pomanjševalnica, preprosta primera, obrnjen besedni red, ponavljanje, zvočno slikanje/onomatopoija, okrasni pridevek, poosebitev); poimenuje jih z ustreznimi termini in pojasnjuje njihov (estetski) učinek na bralca oz. na besedilo;
- Povzema sporočilo pesmi;
- Opazuje in primerja pesemska besedila ter pri tem predstavlja njihove značilnosti, pri čemer sodeluje z različnimi posamezniki in skupinami.
- Kritično vrednoti posamezne književne prvine pesemskega besedila; (izbirno)
- V likovni pesmi zaznava njeno podobo ter prepoznava povezavo med likovno podobo in temo pesmi; (izbirno)
- Prepoznava, spoznava in uporablja literarnoteoretične termine (5. r.);
- Ločuje in razume značilnosti književnih zvrsti (pripovedništvo, pesništvo, dramatika) (5. r.);

- Prepoznava glavno književno osebo in stransko književno osebo (5. r.);
- Ločuje in prepoznava književni prostor, književni čas, dramsko besedilo (5. r.);
- Prepoznava in razlikuje med besedilom slovstvene folklore in avtorskim besedilom (4. r.);
- Prepoznava avtorja (4. r.);
- Prepoznava, poimenuje ljudsko pravljico (4. r.), slovensko pravljico (4. r.), avtorsko pravljico (5. r.), klasično pravljico (5. r.), svetovno pravljico (6. r.), sodobno pravljico (6. r.);
- Razlikuje med recitacijo in deklamacijo (4. r.);
- Razlikuje med gledališčem in gledališko predstavo (4. r.), spoznava in razume glavno besedilo oz. govor oseb, stransko besedilo oz. didaskalije, dejanje/prizor, sceno, kostum, režiserja (6. r.);
- Prepoznava, poimenuje značilnosti fantastične pripovedi in realistične pripovedi (6. r.);
- Prepoznava verz (5. r.), kitico (dvovrstičnica, trivrstičnica, štirivrstičnica) (5. r.) in ritem (5. r.), pomanjševalnice (5. r.), primero (6. r.), okrasni pridevek (6. r.), poosebitev (6. r.), ponavljanja (6. r.).
- Utemeljuje književni prostor, književni čas, dramsko besedilo (5. r.); (izbirno)
- Razlaga, predstavlja ljudsko pravljico (4. r.), slovensko pravljico (4. r.), avtorsko pravljico (5. r.), klasično pravljico (5. r.), svetovno pravljico (6. r.), sodobno pravljico (6. r.); (izbirno)
- Razlaga, predstavlja značilnosti fantastične pripovedi in realistične pripovedi (6. r.); (izbirno)
- Spoznava, razume in predstavlja besedila in značilnosti slovstvene folklore (ljudska pesem in pripovedna besedila);
- Spoznava, razume in predstavlja avtorjevo življenje, povezano s pisanjem (čas, kraj, šolanje, ustvarjanje);
- Spoznava in razume avtorjevo književno delo in zvrsti, v katerih je avtor ustvarjal;
- Pri delu z besedili vrednoti avtorjevo delo, o njem razmišlja in spoznava kulturo in umetnost;
- Primerja in vrednoti različna dela mladinske književnosti med seboj in predstavi tisto, ki mu je najbližji/ga ima najraje;
- Pri delu z besedili avtorjevo delo aktualizira. (izbirno)
- Razločno in doživeto glasno bere, recitira, deklamira pesemska besedila/pesmi; upošteva hitrost, register, intonacijo, barvo, členitev besedila s premori;
- Razločno in interpretativno glasno bere pripovedna besedila in upošteva zvočne prvine govora;
- Po vlogah glasno bere dramska besedila, razčlenjena na več prizorov.
- Dvakrat letno samostojno govorno nastopa;
- Recitira/deklamira pesem in predstavlja svoje razumevanje v šoli še neobravnavanega pesemskega besedila;
- Predstavlja dogovorjeno/izbrano pripovedno besedilo (pravljica, fantastična, realistična pripoved), pri čemer upošteva jezikovno pravilnost, uporablja nebesedne prvine govorjenja;
- Predstavlja svoje (po)ustvarjalno besedilo;
- V igri vlog improvizira dramske fragmente (dialoge);
- Predstavlja v šoli delno obravnavano ali izbrano dramsko besedilo, izraža svoje mnenje in vrednoti prebrano;
- V razrednem gledališču uprizori odlomek/dramsko delo;
- V razrednem gledališču uprizori lastno dramatizacijo proze/odrsko postavitev mladinske gledališke igre. (izbirno)
- Letno piše najmanj 3 (po)ustvarjalna besedila, pri tem uživa v ustvarjalnosti, se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih, in sicer v obsegu od 150 do 200 besed (4. r. in 5. r.) od 200 do 250 besed (6. r.);
- Piše pravljico (z značilnostmi slovenske ljudske pravljice, kombinacije dveh pravljic ali narobe pravljico);
- Piše realistične, fantastične in nesmiselne zgodbe; pustolovska besedila;
- Piše pripovedi iz vsakdanjega življenja, v katerih veljajo zakonitosti realnega sveta in je dogajanje povezano v trden vzročno-posledični sistem;
- Piše predzgodbo, nov zaključek, manjkajoče poglavje, nadaljevanje;
- Piše zgodbe, v katerih se glavne osebe – otroci zapletajo v nevsakdanje dogodivščine ter rešujejo probleme, pri katerih so odrasli odpovedali (6. r.);
- Piše zgodbo s perspektive druge književne osebe (6. r.);
- Piše obnovo (dela) književnega besedila;
- Piše (nove) dramske prizore, dramatizira krajšo prozo;
- Piše nove pesemske slike (pesmi, pesem lepljenko), pri čemer lahko uporablja digitalna orodja;
- Preoblikuje pesniško besedilo v pripovedno (dramsko) ali neumetnostno besedilo;
- Raziskuje in zapisuje lokalne resnične zgodbe iz preteklosti ali pravljice in se kritično odziva na različice istega besedila.

Standardi znanja

- Utemelji, zakaj književno besedilo uvrščamo k pesništvu;
- Prepozna in poimenuje vrste kitic (dvovrstičnica, trivrstičnica, štirivrstičnica);

- V pesmi poišče pesniška sredstva (obrnjen besedni red, ponavljanje, okrasni pridevek , poosebitev), jih poimenuje in pojasni njihov učinek na bralca oz. na besedilo;
- Predstavi, primerja in ovrednoti pesemska besedila (tema, sporočilo , verz, kitica, ritem, rima, pesniška sredstva) v besedilu, ki obsega najmanj 100 besed.
- **Predstavi zgradbo pesmi (število in dolžino verzov ter kitic);**
- **Prepozna vrste kitic**
- **Poišče, doda/ustvari rimane besede ali verze, ki se rimajo;**
- **Poišče pesniška sredstva obrnjen besedni red ponavljanje okrasni pridevek poosebitev poimenuje**
- **Tvori asociacije ob besedi, sopomenke oz. sopomenske nize, nenavadne besedne zveze;**
- **Tvori pomanjševalnice, primere, besedne zveze z okrasnim pridevkom;**
- **Predstavi pesemska besedila (tema verz kitica ritem rima pesniška sredstva) v besedilu ki obsega najmanj 100 besed**
- **Avtorska pravljica (5. r.), klasična pravljica (5. r.), glavna književna oseba (5. r.), stranska književna oseba (5. r.), književni prostor (5. r.) , književni čas (5. r.) , dramsko besedilo (5. r.);**
- **Književne zvrsti (pripovedništvo, pesništvo, dramatika) (5. r.) , verz (5. r.) , kitica (dvovrstičnica, trivrstičnica, štirivrstičnica) (5. r.), ritem (5. r.), pomanjševalnice (5. r.);**
- Pozna besedila in značilnosti slovstvene folklore;
- Pozna in predstavi slovensko ljudsko pesem in njene značilnosti;
- Predstavi posamezno besedilo – zvrst in vrsto , v kateri je pisal obvezni ali izbirni avtor;
- **Pozna in predstavi slovensko ljudsko pesem**
- **Predstavi posamezno besedilo zvrst in vrsto obvezni**
- **Primerja posamezna književna besedila in tvori besedilo v obsegu najmanj 150 besed (4. r.**
- S posebno govorico ponazori razpoloženje književne osebe in dogajanje v pripovednem besedilu;
- S posebno govorico ponazori razpoloženje književne osebe in dogajanje v dramskem besedilu.
- **S posebno govorico ponazori razpoloženje pesmi;**
- **Po pripravi interpretativno prebere pripovedno besedilo;**
- **Po pripravi interpretativno prebere dramsko besedilo;**
- Doživeto recitira/deklamira izbrano pesem ;
- Predstavi svoje razumevanje obravnavanega književnega besedila ter ga ovrednoti (npr.
- Predstavi celo besedilo, avtorja in njegovo delo) ;
- Z govornim nastopom predstavi svoje (po)ustvarjalno besedilo;
- Individualno ali skupinsko pripravi dramsko uprizoritev dramskega/pripovednega besedila;
- **Samostojno govorno nastopi (3–5 min.);**
- **Recitira/deklamira izbrano pesem**
- **Predstavi svoje razumevanje obravnavanega književnega besedila**
- **Z govornim nastopom predstavi neobravnavano književno besedilo (npr. primerja pravljici, predstavi prozno besedilo, uprizori odlomek iz dramskega besedila);**
- **Improvizira dramski fragment.**
- Napiše obnovo oz. (po)ustvarjalno besedilo oz. fragmente besedil v obsegu najmanj 150 besed (4. r. in 5. r.) oz. najmanj 200 besed (6. r.) , pri čemer upošteva značilnosti književnih vrst/besedilnih vrst, jezikovno in slogovno ustreznost: a) pravljico /nadaljevanje pravljice/predzgodbo/narobe pravljico/kombinacijo dveh pravljic, pravljico z značilnostmi slovenske ljudske pravljice,
- C) realistično pripoved, č) nadaljevanje zgodbe/predzgodbo (5. r., 6. r.) ,
- **Napiše obnovo oz. (po)ustvarjalno besedilo oz. fragmente besedil v obsegu najmanj 150 besed (4. r. in 5. r.) oz. najmanj 200 besed (6. r.) , pri čemer upošteva značilnosti književnih vrst/besedilnih vrst, jezikovno in slogovno ustreznost: a) pravljico pravljico z značilnostmi slovenske ljudske pravljice**
- **B) fantastično pripoved,**
- **C) realistično pripoved č) nadaljevanje zgodbe/predzgodbo**

Didaktično priporočilo

- Razmerje med književnimi zvrstmi (glede na število učnih ur letno) naj bo: 50 % pripovedništvo, 30 % pesništvo in 20 % dramatika.
- Učenec z interpretativnim branjem razvija tehniko branja, izraža čustven odnos do književnega besedila ter razumevanje književnega besedila.

Krepko: minimalni standard znanja · ležeče: izbirno (v učnem načrtu na izbiro, ni obvezno) · zahtevnejše: znanje višje ravni (splošna matura)

Didaktične opombe: Pesmi se obravnavajo z doživljajskim branjem, poslušanjem, označevanjem zvočnih in oblikovnih prvin ter primerjanjem bralnih interpretacij. Predvidene so vodene vaje recitiranja oziroma deklamiranja, ustvarjalni pesemski poskusi ter praktično ocenjevanje interpretacije.

6. Besedni pomen, besedne družine in digitalni priročniki

januar · 16 ur

Učni cilji

- Dejavno in problemsko spoznava besedoslovje slovenskega jezika. S tem razvija poimenovalno (besedoslovno) in metajezikovno zmožnost, spoznava in redno uporablja jezikovne portale, spoznava jezikovne priročnike.
- Spoznava besedotvorje slovenskega jezika. S tem razvija besedotvorno, metajezikovno, pravopisno in glasoslovno zmožnost.
- Spoznava možnosti jezikovnih orodij s področja sinteze in razpoznave govora (5. r.);
- Spoznava in redno uporablja aktualne jezikovne priročnike v digitalnem okolju (4./5./6. r.).

Standardi znanja

- Dokaže znanje besedoslovja tako, da:
- Dokaže znanje besedoslovja tako, da: k danim besedam doda njihove knjižne protipomenke, sopomenke, nadpomenke, podpomenke , besede iz iste besedne družine in jih poimenuje (4./5./6. r.);
- V svojih besedilih uporabi protipomenke, sopomenke, nadpomenke, podpomenke in besede iz iste besedne družine (4./5./6. r.);
- V svojih besedilih in v besedilih drugih prepozna poimenovalne napake in neustreznosti ter jih odpravi (4./5./6. r.);
- Najde znanju primeren preprost podatek o besedi v danem spletnem in/ali knjižnem slovarskem ali drugem jezikovnem priročniku (slovnica, [enojezični razlagalni] slovar, šolski jezikovni portal [pomen, zgodovina, narečna raba in izvor, razumevanje frazemov]) in razloži, zakaj se tak podatek razlikuje od podatka, ki ga dobi zgolj z iskanjem po spletu (5./6.
- R.);
- Razume besede in besedne zveze s prenesenim pomenom ter pregovore (4./5./6. r).
- **Dokaže znanje besedoslovja tako, da: k danim besedam doda njihove knjižne protipomenke sopomenke nadpomenke podpomenke**
- **V svojih besedilih uporabi protipomenke sopomenke nadpomenke podpomenke**
- **Najde znanju primeren preprost podatek o besedi v danem spletnem in/ali knjižnem slovarskem ali drugem jezikovnem priročniku**
- **Razloži dane besede in/ali besedne zveze iz besedila ali s pomočjo priročnika (4./5./6. r.);**
- Dokaže znanje besedotvorja tako, da:
- V svojih besedilih in v besedilih drugih prepozna napake in neustreznosti pri tvorbi besed ter jih odpravi (5./6. r.).
- **Dokaže znanje besedotvorja tako, da: prepozna koren, ki združuje besedno družino (5./6. r.);**
- **Samostojno tvori (brez poimenovanj) izpeljanke na podlagi netvorjenk v okviru besedne družine (5./6. r.);**
- **Dokaže znanje s področja jezikovnih tehnologij in jezikovnih priročnikov tako, da jih kritično uporabi pri samostojnem delu doma in v šoli.**

Didaktično priporočilo

- Učenec naj ima ob tej temi možnost samostojnega dela, ki naj temelji na kritičnem razmišljanju, snov pa naj se obravnava tudi v obliki medpredmetnega povezovanja in kratkih pojasnil/izzivov ob obravnavi drugih tem.

Krepko: minimalni standard znanja · ležeče: izbirno (v učnem načrtu na izbiro, ni obvezno) · zahtevnejše: znanje višje ravni (splošna matura)

Didaktične opombe: Delo poteka ob besedilih, slovarskih sestavkih, besednih mrežah in primerjavi različnih poti iskanja jezikovnih podatkov. Predvideni so samostojno raziskovanje, delo v dvojicah, urejanje lastnega besedila ter ponovitev pred pisnim ocenjevanjem.

7. Besedne vrste v besedilu

februar · 18 ur

Učni cilji

- Dejavno spoznava oblikoslovje slovenskega jezika. S tem razvija oblikoslovno, metajezikovno, besedoslovno, pravopisno in glasoslovno zmožnost ter zmožnost tvorjenja in razumevanja besedila.

Standardi znanja

- Dokaže svoje znanje oblikoslovja tako, da:
- V besedilu prepozna samostalnik, ga poimenuje, uporabi v novem besedilu in v novih skladenjskih okoliščinah ; mu določi spol (5. r.), sklon (6. r.), število (5. r.); prepozna edninske in množinske samostalnike (5. r.); na podlagi tega je zmožen uporabiti samostalnike v ustreznem spolu, sklonu in številu (5./6. r.);
- V besedilu prepozna številnik (4./5. r.) , poimenuje glavni in vrstilni številnik, uporabi v novem besedilu in v novih skladenjskih okoliščinah (6. r.); ga pravilno zapisuje (4./5. r.); na podlagi tega je zmožen v besedilu uporabljati številnike v ustreznem sklonu in skladenjskem okolju (6.
- V besedilu prepozna glagol, ga poimenuje, uporabi v novem besedilu in v novih skladenjskih okoliščinah; mu določi osebo, število, čas; ga sprega ; ob njem uporablja nikalnico; poleg osebnih glagolskih oblik v besedilih pravilno uporabi tudi neosebne glagolske oblike: nedoločnik, namenilnik ; na podlagi tega je zmožen v besedilu pravilno uporabiti glagole v ustrezni osebi, številu, času ali v neosebni glagolski obliki (5./6. r.);
- **Dokaže svoje znanje oblikoslovja tako, da: pravilno uporabi in razume besede različnih besednih vrst v različnih skladenjskih okoliščinah (4./5./6. r.);**
- **V besedilu prepozna samostalnik ga poimenuje uporabi v novem besedilu in v novih skladenjskih okoliščinah spol število**
- **V besedilu prepozna številnik poimenuje glavni in vrstilni številnik uporabi v novem besedilu in v novih skladenjskih okoliščinah ga pravilno zapisuje**
- **V besedilu prepozna glagol ga poimenuje uporabi v novem besedilu in v novih skladenjskih okoliščinah mu določi osebo število čas ga sprega nedoločnik namenilnik**

Didaktično priporočilo

- Učenec dejavno spoznava pravopis in pravorečje slovenskega knjižnega jezika. S tem krepi svoje zavedanje o zakonitostih zapisanega, branega ali govorjenega besedila, samozavest ob sprejemanju, razumevanju, doživljanju, vrednotenju in tvorjenju besedil v slovenskem knjižnem jeziku za najrazličnejše življenjske potrebe.
- Učenec pravopisno in pravorečno zmožnost usvaja tako, da je težišče na postopnem, sistematičnem in osmišljenem spoznavanju, usvajanju in utrjevanju temeljnih pravopisnih pravil v rabi (to pomeni predvsem praktično), na čim samostojnejši uporabi pravopisnih priročnikov v knjižni in spletni obliki ter prepoznavanju in odpravljanju pravopisnih napak v svojih besedilih in v besedilih drugih.
- Učenec znanje s področja pravopisa in pravorečja povezuje z vsemi (tudi književnimi) temami v učnem načrtu in z vsebinami učnih načrtov drugih predmetov.
- (1.1.1.1) (1.1.5.1)
- Znanje, pridobljeno z izpolnjevanjem ciljev in standardov te teme, ne sme biti samo sebi namen, ampak mora biti tesno povezano s sprejemanjem in tvorjenjem besedil. Tema se povezuje tudi s poukom tujih jezikov.

Krepko: minimalni standard znanja · ležeče: izbirno (v učnem načrtu na izbiro, ni obvezno) · zahtevnejše: znanje višje ravni (splošna matura)

Didaktične opombe: Oblikoslovni pojavi se opazujejo in uporabljajo v povedih ter krajših besedilih, ne kot izolirani seznami. Delo vključuje razvrščanje, jezikovne igre, pretvarjanje besedil, odpravljanje napak, sprotno diferenciacijo in pisno preverjanje. Nekaj ur je rezerviranih za utrjevanje in ponovno obravnavo zahtevnejših zgledov.

---

8. Književni svet, domače branje in drugi govorni nastop

marec · 16 ur

Učni cilji

- Ločuje glavne in stranske književne osebe ter utemeljuje izbiro;
- Prepoznava in primerja motive za ravnanje književne osebe in utemeljuje svoje stališče o ravnanju književnih oseb;
- Neknjižne jezikovne prvine v besedilu povezuje z značajskimi in drugimi lastnostmi književnih oseb;
- Opazuje perspektivo glavne in vsaj še ene stranske književne osebe ter ju primerja.
- Zaznava značajske in druge lastnosti književne osebe, tudi tiste, ki so v nasprotju z njeno splošno značajsko oznako; (izbirno)
- V književnem besedilu išče in povezuje podatke o književnem prostoru in času;
- Ubeseduje svojo domišljijsko predstavo književnega prostora in časa (po podatkih iz besedila, po subjektivnih izkušnjah, po znanju in predstavah, nastalih ob branju drugih književnih besedil);
- Sledi dogajanju na več književnih prostorih in časih hkrati.
- Sprejema in razume dogajanje v književnem besedilu;
- Obnavlja ali povzema dogajanje (tvori »premico dogajanja«);

- Sklepa o dogajalnem toku (tudi na podlagi zunajbesedilnih podatkov);
- Zaznava, o čem govori književno besedilo, in določa osrednjo temo (npr. otroštvo, besedna igra – nonsens, družina, nenavadna stvarnost, tradicija in izročilo, prijateljstvo, odraščanje in vrstniki, stvarnost kot pustolovščina/skrivnost, ustvarjalnost);
- Našteva književna besedila na isto temo;
- Vodeno povzema sporočilo književnega besedila.
- Ločuje glavno in stransko dogajanje; (izbirno)
- Ločuje avtorja od pripovedovalca književnega besedila;
- Prepoznava pripovedovalca iz neposrednih/posrednih besedilnih signalov.
- Spoznava, razume in predstavlja besedila in značilnosti slovstvene folklore (ljudska pesem in pripovedna besedila);
- Spoznava, razume in predstavlja avtorjevo življenje, povezano s pisanjem (čas, kraj, šolanje, ustvarjanje);
- Spoznava in razume avtorjevo književno delo in zvrsti, v katerih je avtor ustvarjal;
- Pri delu z besedili vrednoti avtorjevo delo, o njem razmišlja in spoznava kulturo in umetnost;
- Primerja in vrednoti različna dela mladinske književnosti med seboj in predstavi tisto, ki mu je najbližji/ga ima najraje;
- Pri delu z besedili avtorjevo delo aktualizira. (izbirno)
- Dvakrat letno samostojno govorno nastopa;
- Recitira/deklamira pesem in predstavlja svoje razumevanje v šoli še neobravnavanega pesemskega besedila;
- Predstavlja dogovorjeno/izbrano pripovedno besedilo (pravljica, fantastična, realistična pripoved), pri čemer upošteva jezikovno pravilnost, uporablja nebesedne prvine govorjenja;
- Predstavlja svoje (po)ustvarjalno besedilo;
- V igri vlog improvizira dramske fragmente (dialoge);
- Predstavlja v šoli delno obravnavano ali izbrano dramsko besedilo, izraža svoje mnenje in vrednoti prebrano;
- V razrednem gledališču uprizori odlomek/dramsko delo;
- V razrednem gledališču uprizori lastno dramatizacijo proze/odrsko postavitev mladinske gledališke igre. (izbirno)
- Letno piše najmanj 3 (po)ustvarjalna besedila, pri tem uživa v ustvarjalnosti, se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih, in sicer v obsegu od 150 do 200 besed (4. r. in 5. r.) od 200 do 250 besed (6. r.);
- Piše pravljico (z značilnostmi slovenske ljudske pravljice, kombinacije dveh pravljic ali narobe pravljico);
- Piše realistične, fantastične in nesmiselne zgodbe; pustolovska besedila;
- Piše pripovedi iz vsakdanjega življenja, v katerih veljajo zakonitosti realnega sveta in je dogajanje povezano v trden vzročno-posledični sistem;
- Piše predzgodbo, nov zaključek, manjkajoče poglavje, nadaljevanje;
- Piše zgodbe, v katerih se glavne osebe – otroci zapletajo v nevsakdanje dogodivščine ter rešujejo probleme, pri katerih so odrasli odpovedali (6. r.);
- Piše zgodbo s perspektive druge književne osebe (6. r.);
- Piše obnovo (dela) književnega besedila;
- Piše (nove) dramske prizore, dramatizira krajšo prozo;
- Piše nove pesemske slike (pesmi, pesem lepljenko), pri čemer lahko uporablja digitalna orodja;
- Preoblikuje pesniško besedilo v pripovedno (dramsko) ali neumetnostno besedilo;
- Raziskuje in zapisuje lokalne resnične zgodbe iz preteklosti ali pravljice in se kritično odziva na različice istega besedila.

Standardi znanja

- Loči glavno književno osebo od stranske ter utemelji, zakaj je oseba glavna oz. stranska;
- Ubesedi svojo predstavo književne osebe, tako da navede njene značajske in druge lastnosti ter utemelji in presodi motive za njeno ravnanje;
- Tvori zaokroženo besedilo o književni osebi, ki vsebuje najmanj 70 besed.
- **Loči glavno književno osebo od stranske**
- **Ubesedi svojo predstavo književne osebe tako da navede njene značajske in druge lastnosti**
- Ubesedi svojo domišljijsko predstavo književnega prostora in časa;
- Loči realni in domišljijski književni prostor in čas;
- Tvori zaokroženo besedilo o književnem prostoru in času, ki vsebuje najmanj 70 besed.
- Obnovi dogajanje v besedilu ali povzame dogodke, pri čemer predstavi dogajalni tok ter glavno in stransko dogajanje;
- Opredeli temo književnega besedila ter navede in na kratko predstavi književna besedila na isto temo;
- Tvori zaokroženo besedilo o dogajanju, temi in sporočilu, ki vsebuje najmanj 70 besed.

- **Obnovi dogajanje v besedilu ali povzame dogodke pri čemer predstavi dogajalni tok**
- **Opredeli temo književnega besedila**
- **Prepozna sporočilo književnega besedila ;**
- Loči avtorja književnega besedila od pripovedovalca;
- Pove, kdo je napisal književno besedilo in kdo ga pripoveduje.
- **Pove kdo je napisal književno besedilo**
- Pozna besedila in značilnosti slovstvene folklore;
- Pozna in predstavi slovensko ljudsko pesem in njene značilnosti;
- Predstavi posamezno besedilo – zvrst in vrsto , v kateri je pisal obvezni ali izbirni avtor;
- **Pozna in predstavi slovensko ljudsko pesem**
- **Predstavi posamezno besedilo zvrst in vrsto obvezni**
- **Primerja posamezna književna besedila in tvori besedilo v obsegu najmanj 150 besed (4. r.**
- Doživeto recitira/deklamira izbrano pesem ;
- Predstavi svoje razumevanje obravnavanega književnega besedila ter ga ovrednoti (npr.
- Predstavi celo besedilo, avtorja in njegovo delo) ;
- Z govornim nastopom predstavi svoje (po)ustvarjalno besedilo;
- Individualno ali skupinsko pripravi dramsko uprizoritev dramskega/pripovednega besedila;
- **Samostojno govorno nastopi (3–5 min.);**
- **Recitira/deklamira izbrano pesem**
- **Predstavi svoje razumevanje obravnavanega književnega besedila**
- **Z govornim nastopom predstavi neobravnavano književno besedilo (npr. primerja pravljici, predstavi prozno besedilo, uprizori odlomek iz dramskega besedila);**
- **Improvizira dramski fragment.**
- Napiše obnovo oz. (po)ustvarjalno besedilo oz. fragmente besedil v obsegu najmanj 150 besed (4. r. in 5. r.) oz. najmanj 200 besed (6. r.) , pri čemer upošteva značilnosti književnih vrst/besedilnih vrst, jezikovno in slogovno ustreznost: a) pravljico /nadaljevanje pravljice/predzgodbo/narobe pravljico/kombinacijo dveh pravljic, pravljico z značilnostmi slovenske ljudske pravljice,
- C) realistično pripoved, č) nadaljevanje zgodbe/predzgodbo (5. r., 6. r.) ,
- **Napiše obnovo oz. (po)ustvarjalno besedilo oz. fragmente besedil v obsegu najmanj 150 besed (4. r. in 5. r.) oz. najmanj 200 besed (6. r.) , pri čemer upošteva značilnosti književnih vrst/besedilnih vrst, jezikovno in slogovno ustreznost: a) pravljico pravljico z značilnostmi slovenske ljudske pravljice**
- **B) fantastično pripoved,**
- **C) realistično pripoved č) nadaljevanje zgodbe/predzgodbo**

Didaktično priporočilo

- Učenec doživlja, prepoznava, razume in vrednoti posamezne prvine književnega besedila (književna oseba, književni prostor in čas, dogajanje, tema, sporočilo, avtor in pripovedovalec).

Krepko: minimalni standard znanja · ležeče: izbirno (v učnem načrtu na izbiro, ni obvezno) · zahtevnejše: znanje višje ravni (splošna matura)

Didaktične opombe: Drugi cikel domačega branja vključuje bralni dnevnik ali primerljivo zbirko odzivov, pogovor v manjših skupinah in samostojni govorni nastop. Ob primerjanju književnih prvin nastane drugo daljše (po)ustvarjalno besedilo. Predvideni so priprava meril uspešnosti, govorne vaje, samovrednotenje in povratna informacija.

---

9. Od stavka do povezanega besedila

april · 16 ur

Učni cilji

- Dejavno in problemsko spoznava skladnjo slovenskega jezika. S tem razvija skladenjsko, metajezikovno, besedoslovno, besediloslovno, pravopisno in glasoslovno zmožnost, zlasti pa (kritično) sporazumevalno zmožnost ter zmožnost tvorjenja in razumevanja besedila.
- S pomočjo primerov dejavno in problemsko spoznava možnost obravnave jezika na različnih ravneh (glas, beseda, stavek, besedilo) in tem začenja povezovati svoje poznavanje jezikovnega sistema in njegove vloge v logično zaokroženo celoto. (1.1.3.2)

Standardi znanja

- Dokaže znanje s področja skladnje zlasti tako, da:
- R.);

- V zvezah povedi odpravi ponovitve (4./5./6. r.);
- V svojih besedilih in v besedilih drugih prepozna skladenjske napake in neustreznosti ter jih odpravi (4./5./6. r.);
- V govorjenih besedilih upošteva stavčni poudarek, stavčno intonacijo (4./5./6. r.);
- Tvori besedila z upoštevanjem ustreznega besednega reda (4./5./6. r.);
- Poveže poznavanje zgradbe povedi (en stavek, dva stavka itd.) s pravopisom in postavi vejico med stavkoma v povedi (5./6. r.).
- **Dokaže znanje s področja skladnje zlasti tako, da: iz niza besed tvori pomensko in oblikovno ustrezne stavke in povedi (4./5./6. r.);**
- **Pomensko in oblikovno ustrezno dopolni nepopolne stavke in povedi (5./6. r.);**
- **Vpraša se po danih delih stavka ter tvori pomensko in oblikovno ustrezne vprašalne stavke in povedi (4./5./6. r.);**
- **V besedilu prepozna stavek in poved, ju poimenuje in uporabi v novem besedilu (5./6. r.);**
- **Določi število povedi v besedilu (in/ali odstavku) in pojasni svojo odločitev (4./5./6. r.);**
- **V besedilu prepozna trdilne in nikalne stavke in povedi ter utemelji svoje odločitve (4./5./6.**
- **Pretvori trdilne stavke ali povedi v nikalne in obratno ter tvori pomensko in oblikovno ustrezne nikalne stavke in povedi (5./6. r.);**
- **V besedilu prepozna povedi po vsebini [skladenjskem naklonu] (pripovedne povedi, vprašalne povedi, velelne povedi), jih poimenuje, tvori in uporabi v novem besedilu in v novih skladenjskih okoliščinah (4./5./6. r.);**
- **Določi število odstavkov v besedilu in predstavi njihovo vlogo (5. r.);**
- **Tvori skladenjsko pravilna besedila (5./6. r.);**
- Svoje znanje dokaže tako, da:
- Svoje znanje dokaže tako, da: izbrani jezikovni pojav umesti v ustrezno jezikovno ravnino, ki jo poimenuje kot glas, beseda, stavek, besedilo, ali ugotovi, da v te ravnine ne spada.

Didaktično priporočilo

- Učenec dejavno spoznava pravopis in pravorečje slovenskega knjižnega jezika. S tem krepi svoje zavedanje o zakonitostih zapisanega, branega ali govorjenega besedila, samozavest ob sprejemanju, razumevanju, doživljanju, vrednotenju in tvorjenju besedil v slovenskem knjižnem jeziku za najrazličnejše življenjske potrebe.
- Učenec pravopisno in pravorečno zmožnost usvaja tako, da je težišče na postopnem, sistematičnem in osmišljenem spoznavanju, usvajanju in utrjevanju temeljnih pravopisnih pravil v rabi (to pomeni predvsem praktično), na čim samostojnejši uporabi pravopisnih priročnikov v knjižni in spletni obliki ter prepoznavanju in odpravljanju pravopisnih napak v svojih besedilih in v besedilih drugih.
- Učenec znanje s področja pravopisa in pravorečja povezuje z vsemi (tudi književnimi) temami v učnem načrtu in z vsebinami učnih načrtov drugih predmetov.
- (1.1.1.1) (1.1.5.1)
- Znanje, pridobljeno z izpolnjevanjem ciljev in standardov te teme, ne sme biti samo sebi namen, ampak mora biti tesno povezano s sprejemanjem in tvorjenjem besedil. Tema se povezuje tudi s poukom tujih jezikov.

Krepko: minimalni standard znanja · ležeče: izbirno (v učnem načrtu na izbiro, ni obvezno) · zahtevnejše: znanje višje ravni (splošna matura)

Didaktične opombe: Skladenjske dejavnosti izhajajo iz kratkih neumetnostnih in književnih besedil. Uporabljajo se dopolnjevanje, pretvarjanje, povezovanje in členjenje povedi, urejanje odstavkov, glasno branje ter jezikovno popravljanje. Sprotni preizkusi usmerjajo dodatno razlago in utrjevanje.

---

10. Dramatika, uprizoritev in predelave besedil

april – maj · 13 ur

Učni cilji

- Bere, doživlja dramska besedila, pri čemer intuitivno in zavestno vzpostavlja odnos do kulture, umetnosti, umetniške izkušnje;
- Spoznava, opisuje, primerja, povzema značilnosti in kritično vrednoti posamezne književne prvine dramskega besedila;
- Razlikuje dramsko besedilo od pesemskega in pripovednega besedila;
- Ločuje govor dramskih oseb od odrskih navodil;
- Prepoznava zgradbo dramskega besedila (dejanje/prizor, glavno besedilo oz. govor oseb in stransko besedilo oz. didaskalije, druga odrska navodila) in jo opiše;
- Predstavlja in primerja dramska besedila, pri čemer uporablja terminologijo predmeta.

- Gleda/bere, doživlja predelave književnih besedil, pri čemer intuitivno in zavestno vzpostavlja odnos do kulture, umetnosti, umetniške izkušnje;
- Spoznava, opisuje, primerja, povzema značilnosti in kritično vrednoti prvine predelav književnih besedil (gledališko predstavo/strip);
- Opazuje in spoznava prvine gledališke predstave (režiser, igralec, dejanje, prizor, scena, kostumi);
- Po ogledu gledališke predstave, branju stripa predstavlja svoje doživljanje, razumevanje in vrednotenje;
- Razvija kritični pogled na sodobne predelave književnih besedil.
- Spoznava, opisuje, primerja, povzema značilnosti in kritično vrednoti prvine predelav književnih besedil (animirani ali igrani film); (izbirno)
- Po ogledu animiranega ali igranega filma predstavlja svoje doživljanje, razumevanje in vrednotenje; (izbirno)
- Razločno in doživeto glasno bere, recitira, deklamira pesemska besedila/pesmi; upošteva hitrost, register, intonacijo, barvo, členitev besedila s premori;
- Razločno in interpretativno glasno bere pripovedna besedila in upošteva zvočne prvine govora;
- Po vlogah glasno bere dramska besedila, razčlenjena na več prizorov.
- Dvakrat letno samostojno govorno nastopa;
- Recitira/deklamira pesem in predstavlja svoje razumevanje v šoli še neobravnavanega pesemskega besedila;
- Predstavlja dogovorjeno/izbrano pripovedno besedilo (pravljica, fantastična, realistična pripoved), pri čemer upošteva jezikovno pravilnost, uporablja nebesedne prvine govorjenja;
- Predstavlja svoje (po)ustvarjalno besedilo;
- V igri vlog improvizira dramske fragmente (dialoge);
- Predstavlja v šoli delno obravnavano ali izbrano dramsko besedilo, izraža svoje mnenje in vrednoti prebrano;
- V razrednem gledališču uprizori odlomek/dramsko delo;
- V razrednem gledališču uprizori lastno dramatizacijo proze/odrsko postavitev mladinske gledališke igre. (izbirno)
- Letno piše najmanj 3 (po)ustvarjalna besedila, pri tem uživa v ustvarjalnosti, se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih, in sicer v obsegu od 150 do 200 besed (4. r. in 5. r.) od 200 do 250 besed (6. r.);
- Piše pravljico (z značilnostmi slovenske ljudske pravljice, kombinacije dveh pravljic ali narobe pravljico);
- Piše realistične, fantastične in nesmiselne zgodbe; pustolovska besedila;
- Piše pripovedi iz vsakdanjega življenja, v katerih veljajo zakonitosti realnega sveta in je dogajanje povezano v trden vzročno-posledični sistem;
- Piše predzgodbo, nov zaključek, manjkajoče poglavje, nadaljevanje;
- Piše zgodbe, v katerih se glavne osebe – otroci zapletajo v nevsakdanje dogodivščine ter rešujejo probleme, pri katerih so odrasli odpovedali (6. r.);
- Piše zgodbo s perspektive druge književne osebe (6. r.);
- Piše obnovo (dela) književnega besedila;
- Piše (nove) dramske prizore, dramatizira krajšo prozo;
- Piše nove pesemske slike (pesmi, pesem lepljenko), pri čemer lahko uporablja digitalna orodja;
- Preoblikuje pesniško besedilo v pripovedno (dramsko) ali neumetnostno besedilo;
- Raziskuje in zapisuje lokalne resnične zgodbe iz preteklosti ali pravljice in se kritično odziva na različice istega besedila.
- Prepoznava, spoznava in uporablja literarnoteoretične termine (5. r.);
- Ločuje in razume značilnosti književnih zvrsti (pripovedništvo, pesništvo, dramatika) (5. r.);
- Prepoznava glavno književno osebo in stransko književno osebo (5. r.);
- Ločuje in prepoznava književni prostor, književni čas, dramsko besedilo (5. r.);
- Prepoznava in razlikuje med besedilom slovstvene folklore in avtorskim besedilom (4. r.);
- Prepoznava avtorja (4. r.);
- Prepoznava, poimenuje ljudsko pravljico (4. r.), slovensko pravljico (4. r.), avtorsko pravljico (5. r.), klasično pravljico (5. r.), svetovno pravljico (6. r.), sodobno pravljico (6. r.);
- Razlikuje med recitacijo in deklamacijo (4. r.);
- Razlikuje med gledališčem in gledališko predstavo (4. r.), spoznava in razume glavno besedilo oz. govor oseb, stransko besedilo oz. didaskalije, dejanje/prizor, sceno, kostum, režiserja (6. r.);
- Prepoznava, poimenuje značilnosti fantastične pripovedi in realistične pripovedi (6. r.);
- Prepoznava verz (5. r.), kitico (dvovrstičnica, trivrstičnica, štirivrstičnica) (5. r.) in ritem (5. r.), pomanjševalnice (5. r.), primero (6. r.), okrasni pridevek (6. r.), poosebitev (6. r.), ponavljanja (6. r.).
- Utemeljuje književni prostor, književni čas, dramsko besedilo (5. r.); (izbirno)

- Razlaga, predstavlja ljudsko pravljico (4. r.), slovensko pravljico (4. r.), avtorsko pravljico (5. r.), klasično pravljico (5. r.), svetovno pravljico (6. r.), sodobno pravljico (6. r.); (izbirno)
- Razlaga, predstavlja značilnosti fantastične pripovedi in realistične pripovedi (6. r.); (izbirno)

Standardi znanja

- Prepozna dramsko besedilo in ga opiše (dejanje, prizor, glavno besedilo oz. govor oseb , stransko besedilo oz. didaskalije, druga odrska navodila);
- **Prepozna dramsko besedilo dejanje prizor glavno besedilo oz govor oseb stransko besedilo oz didaskalije druga odrska navodila)**
- **Predstavi, primerja in ovrednoti dramska besedila (književne prvine) v besedilu, ki obsega najmanj 100 besed.**
- Predstavi, primerja in ovrednoti predelave književnih besedil (književne prvine in vrstne značilnosti);
- Predstavi prvine gledališke predstave, pri čemer se izraža z ustrezno terminologijo predmeta (režiser, igralec, dejanje, prizor , scena, kostumi);
- Letno predstavi eno predelavo književnega besedila (gledališka predstava /film) .
- **Predstavi primerja in predelave književnih besedil (književne prvine**
- **Režiser igralec dejanje prizor**
- **Letno predstavi eno predelavo književnega besedila gledališka predstava**
- S posebno govorico ponazori razpoloženje književne osebe in dogajanje v pripovednem besedilu;
- S posebno govorico ponazori razpoloženje književne osebe in dogajanje v dramskem besedilu.
- **S posebno govorico ponazori razpoloženje pesmi;**
- **Po pripravi interpretativno prebere pripovedno besedilo;**
- **Po pripravi interpretativno prebere dramsko besedilo;**
- Doživeto recitira/deklamira izbrano pesem ;
- Predstavi svoje razumevanje obravnavanega književnega besedila ter ga ovrednoti (npr.
- Predstavi celo besedilo, avtorja in njegovo delo) ;
- Z govornim nastopom predstavi svoje (po)ustvarjalno besedilo;
- Individualno ali skupinsko pripravi dramsko uprizoritev dramskega/pripovednega besedila;
- **Samostojno govorno nastopi (3–5 min.);**
- **Recitira/deklamira izbrano pesem**
- **Predstavi svoje razumevanje obravnavanega književnega besedila**
- **Z govornim nastopom predstavi neobravnavano književno besedilo (npr. primerja pravljici, predstavi prozno besedilo, uprizori odlomek iz dramskega besedila);**
- **Improvizira dramski fragment.**
- Napiše obnovo oz. (po)ustvarjalno besedilo oz. fragmente besedil v obsegu najmanj 150 besed (4. r. in 5. r.) oz. najmanj 200 besed (6. r.) , pri čemer upošteva značilnosti književnih vrst/besedilnih vrst, jezikovno in slogovno ustreznost: a) pravljico /nadaljevanje pravljice/predzgodbo/narobe pravljico/kombinacijo dveh pravljic, pravljico z značilnostmi slovenske ljudske pravljice,
- C) realistično pripoved, č) nadaljevanje zgodbe/predzgodbo (5. r., 6. r.) ,
- **Napiše obnovo oz. (po)ustvarjalno besedilo oz. fragmente besedil v obsegu najmanj 150 besed (4. r. in 5. r.) oz. najmanj 200 besed (6. r.) , pri čemer upošteva značilnosti književnih vrst/besedilnih vrst, jezikovno in slogovno ustreznost: a) pravljico pravljico z značilnostmi slovenske ljudske pravljice**
- **B) fantastično pripoved,**
- **C) realistično pripoved č) nadaljevanje zgodbe/predzgodbo**
- **Avtorska pravljica (5. r.), klasična pravljica (5. r.), glavna književna oseba (5. r.), stranska književna oseba (5. r.), književni prostor (5. r.) , književni čas (5. r.) , dramsko besedilo (5. r.);**
- **Književne zvrsti (pripovedništvo, pesništvo, dramatika) (5. r.) , verz (5. r.) , kitica (dvovrstičnica, trivrstičnica, štirivrstičnica) (5. r.), ritem (5. r.), pomanjševalnice (5. r.);**

Didaktično priporočilo

- Posamezno književno zvrst pri pouku lahko obravnavamo kot predelavo književnega besedila. Predelava književnega besedila je besedilo, ki je lahko preoblikovano v poljuben medij.

Krepko: minimalni standard znanja · ležeče: izbirno (v učnem načrtu na izbiro, ni obvezno) · zahtevnejše: znanje višje ravni (splošna matura)

Didaktične opombe: Dramska besedila se berejo po vlogah, raziskujejo z igro vlog in primerjajo z izbrano predelavo. Skupine načrtujejo kratko uprizoritev z razdelitvijo nalog, vajami in refleksijo. Del ur je namenjen ogledu oziroma branju predelave, praktičnemu ocenjevanju ter tretjemu daljšemu (po)ustvarjalnemu besedilu.

11. Opisovanje, pravopis in slovenščina v digitalnem okolju

maj · 14 ur

Učni cilji

- Spoznava, razvija in izoblikuje svoje razmerje do slovenščine v aplikacijah, na spletnih straneh itd.; (4.1.2.1 | 4.2.1.1)
- Ob tem spoznava možnosti izbire jezikov (tudi pri podnapisih, v opisih na pretočnih storitvah, v vmesnikih na izbrani napravi ipd.), se seznanja s postopki izbire jezikov in se zaveda pomena izbire slovenskega jezika. (4.2.6.1)
- Spoznava možnosti jezikovnih orodij s področja sinteze in razpoznave govora (5. r.);
- Spoznava in redno uporablja aktualne jezikovne priročnike v digitalnem okolju (4./5./6. r.).

Standardi znanja

- **Izbere slovensko različico izbrane spletne strani. (4.2.5.1)**
- **Dokaže znanje s področja jezikovnih tehnologij in jezikovnih priročnikov tako, da jih kritično uporabi pri samostojnem delu doma in v šoli.**

Didaktično priporočilo

- V okviru teme Sporazumevanje in besedilo, ki je ključna za dober pouk slovenskega jezika, učenec uzavešča temeljna jezikovna znanja; dobiva motivacijo in spretnosti s področja razvijanja bralne pismenosti; sprejema, razčlenjuje, tvori in kritično vrednoti različne vrste besedil in s tem razvija svojo (kritično) sporazumevalno zmožnost; pridobiva znanje s področja besedilnih vrst, besediloslovja ter tvorjenja in sprejemanja besedila nasploh.
- (1.1.5.1) (3.3.3.1) (4.2.1.1) (5.1.4.1)
- Učenec spoznava naslednje skupine besedilnih vrst na naslednje načine (okrepljene besedilne vrste so obvezne, neokrepljene so izbirne):
- A. opis in opisovanje: na podlagi razčlenjevanja in kritičnega vrednotenja vzorčnih vrst opisov, in sicer opisa osebe (4. r.), predmeta (5. r.), dogajanja (6. r.), učenec sprejema in na podlagi ustreznih navodil tvori tudi druge, nepričakovane vrste opisov, in sicer izbirno med naslednjimi možnostmi: opis živali, življenja vrstnikov ali drugih oseb, kraja, poklica, rastline, igre, športa;
- Učenec dejavno spoznava pravopis in pravorečje slovenskega knjižnega jezika. S tem krepi svoje zavedanje o zakonitostih zapisanega, branega ali govorjenega besedila, samozavest ob sprejemanju, razumevanju, doživljanju, vrednotenju in tvorjenju besedil v slovenskem knjižnem jeziku za najrazličnejše življenjske potrebe.
- Učenec pravopisno in pravorečno zmožnost usvaja tako, da je težišče na postopnem, sistematičnem in osmišljenem spoznavanju, usvajanju in utrjevanju temeljnih pravopisnih pravil v rabi (to pomeni predvsem praktično), na čim samostojnejši uporabi pravopisnih priročnikov v knjižni in spletni obliki ter prepoznavanju in odpravljanju pravopisnih napak v svojih besedilih in v besedilih drugih.
- Učenec znanje s področja pravopisa in pravorečja povezuje z vsemi (tudi književnimi) temami v učnem načrtu in z vsebinami učnih načrtov drugih predmetov.
- (1.1.1.1) (1.1.5.1)

Krepko: minimalni standard znanja · ležeče: izbirno (v učnem načrtu na izbiro, ni obvezno) · zahtevnejše: znanje višje ravni (splošna matura)

Didaktične opombe: Sprejemanje in tvorjenje opisa potekata ob razčlenjevanju vzorcev, načrtovanju, pisanju osnutka, vrstniški povratni informaciji in izboljšavi končnega besedila. Jezikovna pravilnost se utrjuje z uporabo priročnikov, digitalne dejavnosti pa se izvajajo v varnem šolskem okolju. Sklop vključuje ponovitev in pisno ocenjevanje.

12. Zaključno povezovanje, domače branje in utrjevanje

maj – junij · 16 ur

Učni cilji

- Spoznava v učnem načrtu določena obvezna in druga književna besedila po izbiri učitelja in učencev (npr. besedila lokalnih avtorjev, besedila, povezana z aktualnimi dogodki);
- Razvija recepcijsko zmožnost, tj. zmožnost doživljanja, razumevanja in vrednotenja književnih besedil;
- Spoznava značilnosti pripovedništva, pesništva in dramatike;
- Ločuje avtorska besedila od besedil slovenske slovstvene folklore in predstavlja razlike med njimi;
- Ločuje književna/umetnostna besedila od neumetnostnih in predstavlja razlike med njimi.
- Letno piše najmanj 3 (po)ustvarjalna besedila, pri tem uživa v ustvarjalnosti, se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih, in sicer v obsegu od 150 do 200 besed (4. r. in 5. r.) od 200 do 250 besed (6. r.);
- Piše pravljico (z značilnostmi slovenske ljudske pravljice, kombinacije dveh pravljic ali narobe pravljico);

- Piše realistične, fantastične in nesmiselne zgodbe; pustolovska besedila;
- Piše pripovedi iz vsakdanjega življenja, v katerih veljajo zakonitosti realnega sveta in je dogajanje povezano v trden vzročno-posledični sistem;
- Piše predzgodbo, nov zaključek, manjkajoče poglavje, nadaljevanje;
- Piše zgodbe, v katerih se glavne osebe – otroci zapletajo v nevsakdanje dogodivščine ter rešujejo probleme, pri katerih so odrasli odpovedali (6. r.);
- Piše zgodbo s perspektive druge književne osebe (6. r.);
- Piše obnovo (dela) književnega besedila;
- Piše (nove) dramske prizore, dramatizira krajšo prozo;
- Piše nove pesemske slike (pesmi, pesem lepljenko), pri čemer lahko uporablja digitalna orodja;
- Preoblikuje pesniško besedilo v pripovedno (dramsko) ali neumetnostno besedilo;
- Raziskuje in zapisuje lokalne resnične zgodbe iz preteklosti ali pravljice in se kritično odziva na različice istega besedila.
- S pomočjo primerov dejavno in problemsko spoznava možnost obravnave jezika na različnih ravneh (glas, beseda, stavek, besedilo) in tem začenja povezovati svoje poznavanje jezikovnega sistema in njegove vloge v logično zaokroženo celoto. (1.1.3.2)

Standardi znanja

- Prepozna pripovedništvo, pesništvo in dramatiko in s primeri iz besedila ponazori značilnosti književnih zvrsti;
- Loči besedilo slovenske slovstvene folklore od avtorskega in utemelji razliko med njima;
- Loči književna/umetnostna besedila od neumetnostnih in predstavi razlike med njimi;
- **Prepozna pripovedništvo pesništvo in dramatiko**
- Napiše obnovo oz. (po)ustvarjalno besedilo oz. fragmente besedil v obsegu najmanj 150 besed (4. r. in 5. r.) oz. najmanj 200 besed (6. r.) , pri čemer upošteva značilnosti književnih vrst/besedilnih vrst, jezikovno in slogovno ustreznost: a) pravljico /nadaljevanje pravljice/predzgodbo/narobe pravljico/kombinacijo dveh pravljic, pravljico z značilnostmi slovenske ljudske pravljice,
- C) realistično pripoved, č) nadaljevanje zgodbe/predzgodbo (5. r., 6. r.) ,
- **Napiše obnovo oz. (po)ustvarjalno besedilo oz. fragmente besedil v obsegu najmanj 150 besed (4. r. in 5. r.) oz. najmanj 200 besed (6. r.) , pri čemer upošteva značilnosti književnih vrst/besedilnih vrst, jezikovno in slogovno ustreznost: a) pravljico pravljico z značilnostmi slovenske ljudske pravljice**
- **B) fantastično pripoved,**
- **C) realistično pripoved č) nadaljevanje zgodbe/predzgodbo**
- Svoje znanje dokaže tako, da:
- Svoje znanje dokaže tako, da: izbrani jezikovni pojav umesti v ustrezno jezikovno ravnino, ki jo poimenuje kot glas, beseda, stavek, besedilo, ali ugotovi, da v te ravnine ne spada.

Krepko: minimalni standard znanja · ležeče: izbirno (v učnem načrtu na izbiro, ni obvezno) · zahtevnejše: znanje višje ravni (splošna matura)

Didaktične opombe: Tretji cikel domačega branja se poveže z bralnim pogovorom, kratko predstavitvijo in pregledom celoletnega bralnega portfolia. Ure so namenjene povezovanju jezikovnih ravnin z branjem in pisanjem, izboljševanju izbranih izdelkov, individualnemu utrjevanju, nadomeščanju morebitnih časovnih odstopanj ter sklepni refleksiji.

Zbirnik minimalnih standardov po sklopih

Uvod v pouk slovenščine in bralno skupnost

- Prepozna pripovedništvo pesništvo in dramatiko

Slovenščina v prostoru in jezikovne zvrsti

- Izkaže razvito zavest o značilnostih slovenskega jezikovnega prostora tako, da: opiše razprostranjenost slovenščine v Republiki Sloveniji
- Na zemljevidu pokaže ali opiše, kje se govori slovenščina, kje pa poleg nje tudi madžarščina in italijanščina (5./6. r.);
- Poimenuje jezike sosednjih držav Republike Slovenije (5./6. r.);
- Našteje jezikovne zvrsti (knjižni jezik pogovorni jezik narečje)
- Se na podlagi okoliščin odloči, kdaj bo uporabljal knjižni jezik (5./6. r.). (3.3.1.2)

Pripovedništvo, domače branje in prvi govorni nastop

- Prepozna vrsto predstavi značilnosti (ljudske avtorske klasične sodobne slovenske in svetovne) pravljice realistične in fantastične zgodbe realistične pustolovska pripoved

- V besedilu ki obsega najmanj 100 besed predstavi primerja in pripovedna besedila književne prvine
- Loči glavno književno osebo od stranske
- Ubesedi svojo predstavo književne osebe tako da navede njene značajske in druge lastnosti
- Obnovi dogajanje v besedilu ali povzame dogodke pri čemer predstavi dogajalni tok
- Opredeli temo književnega besedila
- Prepozna sporočilo književnega besedila ;
- Pove kdo je napisal književno besedilo
- Samostojno govorno nastopi (3–5 min.);
- Recitira/deklamira izbrano pesem
- Predstavi svoje razumevanje obravnavanega književnega besedila
- Z govornim nastopom predstavi neobravnavano književno besedilo (npr. primerja pravljici, predstavi prozno besedilo, uprizori odlomek iz dramskega besedila);
- Improvizira dramski fragment.
- S posebno govorico ponazori razpoloženje pesmi;
- Po pripravi interpretativno prebere pripovedno besedilo;
- Po pripravi interpretativno prebere dramsko besedilo;
- Napiše obnovo oz. (po)ustvarjalno besedilo oz. fragmente besedil v obsegu najmanj 150 besed (4. r. in 5. r.) oz. najmanj 200 besed (6. r.) , pri čemer upošteva značilnosti književnih vrst/besedilnih vrst, jezikovno in slogovno ustreznost: a) pravljico pravljico z značilnostmi slovenske ljudske pravljice
- B) fantastično pripoved,
- C) realistično pripoved č) nadaljevanje zgodbe/predzgodbo

Glas, beseda in pravopisna raba

- Dokaže znanje glasoslovja tako, da: pravopisno ustrezno zapiše glasove (4./5./6. r.) in najdene napake odpravi (6. r.);
- Prepozna našteje in uporabi slovenske knjižne samoglasnike zapiše

Pesništvo, interpretativno branje in recitacija

- Predstavi zgradbo pesmi (število in dolžino verzov ter kitic);
- Prepozna vrste kitic
- Poišče, doda/ustvari rimane besede ali verze, ki se rimajo;
- Poišče pesniška sredstva obrnjen besedni red ponavljanje okrasni pridevek poosebitev poimenuje
- Tvori asociacije ob besedi, sopomenke oz. sopomenske nize, nenavadne besedne zveze;
- Tvori pomanjševalnice, primere, besedne zveze z okrasnim pridevkom;
- Predstavi pesemska besedila (tema verz kitica ritem rima pesniška sredstva) v besedilu ki obsega najmanj 100 besed
- Avtorska pravljica (5. r.), klasična pravljica (5. r.), glavna književna oseba (5. r.), stranska književna oseba (5. r.), književni prostor (5. r.) , književni čas (5. r.) , dramsko besedilo (5. r.);
- Književne zvrsti (pripovedništvo, pesništvo, dramatika) (5. r.) , verz (5. r.) , kitica (dvovrstičnica, trivrstičnica, štirivrstičnica) (5. r.), ritem (5. r.), pomanjševalnice (5. r.);
- Pozna in predstavi slovensko ljudsko pesem
- Predstavi posamezno besedilo zvrst in vrsto obvezni
- Primerja posamezna književna besedila in tvori besedilo v obsegu najmanj 150 besed (4. r.
- S posebno govorico ponazori razpoloženje pesmi;
- Po pripravi interpretativno prebere pripovedno besedilo;
- Po pripravi interpretativno prebere dramsko besedilo;
- Samostojno govorno nastopi (3–5 min.);
- Recitira/deklamira izbrano pesem
- Predstavi svoje razumevanje obravnavanega književnega besedila
- Z govornim nastopom predstavi neobravnavano književno besedilo (npr. primerja pravljici, predstavi prozno besedilo, uprizori odlomek iz dramskega besedila);
- Improvizira dramski fragment.
- Napiše obnovo oz. (po)ustvarjalno besedilo oz. fragmente besedil v obsegu najmanj 150 besed (4. r. in 5. r.) oz. najmanj 200 besed (6. r.) , pri čemer upošteva značilnosti književnih vrst/besedilnih vrst, jezikovno in slogovno ustreznost: a) pravljico pravljico z značilnostmi slovenske ljudske pravljice
- B) fantastično pripoved,

- C) realistično pripoved č) nadaljevanje zgodbe/predzgodbo

Besedni pomen, besedne družine in digitalni priročniki

- Dokaže znanje besedoslovja tako, da: k danim besedam doda njihove knjižne protipomenke sopomenke nadpomenke podpomenke
- V svojih besedilih uporabi protipomenke sopomenke nadpomenke podpomenke
- Najde znanju primeren preprost podatek o besedi v danem spletnem in/ali knjižnem slovarskem ali drugem jezikovnem priročniku
- Razloži dane besede in/ali besedne zveze iz besedila ali s pomočjo priročnika (4./5./6. r.);
- Dokaže znanje besedotvorja tako, da: prepozna koren, ki združuje besedno družino (5./6. r.);
- Samostojno tvori (brez poimenovanj) izpeljanke na podlagi netvorjenk v okviru besedne družine (5./6. r.);
- Dokaže znanje s področja jezikovnih tehnologij in jezikovnih priročnikov tako, da jih kritično uporabi pri samostojnem delu doma in v šoli.

Besedne vrste v besedilu

- Dokaže svoje znanje oblikoslovja tako, da: pravilno uporabi in razume besede različnih besednih vrst v različnih skladenjskih okoliščinah (4./5./6. r.);
- V besedilu prepozna samostalnik ga poimenuje uporabi v novem besedilu in v novih skladenjskih okoliščinah spol število
- V besedilu prepozna številnik poimenuje glavni in vrstilni številnik uporabi v novem besedilu in v novih skladenjskih okoliščinah ga pravilno zapisuje
- V besedilu prepozna glagol ga poimenuje uporabi v novem besedilu in v novih skladenjskih okoliščinah mu določi osebo število čas ga sprega nedoločnik namenilnik

Književni svet, domače branje in drugi govorni nastop

- Loči glavno književno osebo od stranske
- Ubesedi svojo predstavo književne osebe tako da navede njene značajske in druge lastnosti
- Obnovi dogajanje v besedilu ali povzame dogodke pri čemer predstavi dogajalni tok
- Opredeli temo književnega besedila
- Prepozna sporočilo književnega besedila ;
- Pove kdo je napisal književno besedilo
- Pozna in predstavi slovensko ljudsko pesem
- Predstavi posamezno besedilo zvrst in vrsto obvezni
- Primerja posamezna književna besedila in tvori besedilo v obsegu najmanj 150 besed (4. r.
- Samostojno govorno nastopi (3–5 min.);
- Recitira/deklamira izbrano pesem
- Predstavi svoje razumevanje obravnavanega književnega besedila
- Z govornim nastopom predstavi neobravnavano književno besedilo (npr. primerja pravljici, predstavi prozno besedilo, uprizori odlomek iz dramskega besedila);
- Improvizira dramski fragment.
- Napiše obnovo oz. (po)ustvarjalno besedilo oz. fragmente besedil v obsegu najmanj 150 besed (4. r. in 5. r.) oz. najmanj 200 besed (6. r.) , pri čemer upošteva značilnosti književnih vrst/besedilnih vrst, jezikovno in slogovno ustreznost: a) pravljico pravljico z značilnostmi slovenske ljudske pravljice
- B) fantastično pripoved,
- C) realistično pripoved č) nadaljevanje zgodbe/predzgodbo

Od stavka do povezanega besedila

- Dokaže znanje s področja skladnje zlasti tako, da: iz niza besed tvori pomensko in oblikovno ustrezne stavke in povedi (4./5./6. r.);
- Pomensko in oblikovno ustrezno dopolni nepopolne stavke in povedi (5./6. r.);
- Vpraša se po danih delih stavka ter tvori pomensko in oblikovno ustrezne vprašalne stavke in povedi (4./5./6. r.);
- V besedilu prepozna stavek in poved, ju poimenuje in uporabi v novem besedilu (5./6. r.);
- Določi število povedi v besedilu (in/ali odstavku) in pojasni svojo odločitev (4./5./6. r.);
- V besedilu prepozna trdilne in nikalne stavke in povedi ter utemelji svoje odločitve (4./5./6.
- Pretvori trdilne stavke ali povedi v nikalne in obratno ter tvori pomensko in oblikovno ustrezne nikalne stavke in povedi (5./6. r.);
- V besedilu prepozna povedi po vsebini [skladenjskem naklonu] (pripovedne povedi, vprašalne povedi, velelne povedi), jih poimenuje, tvori in uporabi v novem besedilu in v novih skladenjskih okoliščinah (4./5./6. r.);

- Določi število odstavkov v besedilu in predstavi njihovo vlogo (5. r.);
- Tvori skladenjsko pravilna besedila (5./6. r.);

Dramatika, uprizoritev in predelave besedil

- Prepozna dramsko besedilo dejanje prizor glavno besedilo oz govor oseb stransko besedilo oz didaskalije druga odrska navodila)
- Predstavi, primerja in ovrednoti dramska besedila (književne prvine) v besedilu, ki obsega najmanj 100 besed.
- Predstavi primerja in predelave književnih besedil (književne prvine
- Režiser igralec dejanje prizor
- Letno predstavi eno predelavo književnega besedila gledališka predstava
- S posebno govorico ponazori razpoloženje pesmi;
- Po pripravi interpretativno prebere pripovedno besedilo;
- Po pripravi interpretativno prebere dramsko besedilo;
- Samostojno govorno nastopi (3–5 min.);
- Recitira/deklamira izbrano pesem
- Predstavi svoje razumevanje obravnavanega književnega besedila
- Z govornim nastopom predstavi neobravnavano književno besedilo (npr. primerja pravljici, predstavi prozno besedilo, uprizori odlomek iz dramskega besedila);
- Improvizira dramski fragment.
- Napiše obnovo oz. (po)ustvarjalno besedilo oz. fragmente besedil v obsegu najmanj 150 besed (4. r. in 5. r.) oz. najmanj 200 besed (6. r.) , pri čemer upošteva značilnosti književnih vrst/besedilnih vrst, jezikovno in slogovno ustreznost: a) pravljico pravljico z značilnostmi slovenske ljudske pravljice
- B) fantastično pripoved,
- C) realistično pripoved č) nadaljevanje zgodbe/predzgodbo
- Avtorska pravljica (5. r.), klasična pravljica (5. r.), glavna književna oseba (5. r.), stranska književna oseba (5. r.), književni prostor (5. r.) , književni čas (5. r.) , dramsko besedilo (5. r.);
- Književne zvrsti (pripovedništvo, pesništvo, dramatika) (5. r.) , verz (5. r.) , kitica (dvovrstičnica, trivrstičnica, štirivrstičnica) (5. r.), ritem (5. r.), pomanjševalnice (5. r.);

Opisovanje, pravopis in slovenščina v digitalnem okolju

- Izbere slovensko različico izbrane spletne strani. (4.2.5.1)
- Dokaže znanje s področja jezikovnih tehnologij in jezikovnih priročnikov tako, da jih kritično uporabi pri samostojnem delu doma in v šoli.

Zaključno povezovanje, domače branje in utrjevanje

- Prepozna pripovedništvo pesništvo in dramatiko
- Napiše obnovo oz. (po)ustvarjalno besedilo oz. fragmente besedil v obsegu najmanj 150 besed (4. r. in 5. r.) oz. najmanj 200 besed (6. r.) , pri čemer upošteva značilnosti književnih vrst/besedilnih vrst, jezikovno in slogovno ustreznost: a) pravljico pravljico z značilnostmi slovenske ljudske pravljice
- B) fantastično pripoved,
- C) realistično pripoved č) nadaljevanje zgodbe/predzgodbo

Načrt ocenjevanja

Ocenjevanje	Oblika	Obdobje	Sklop
Začetno diagnostično preverjanje branja in jezikovnega predznanja	Formativno spremljanje	september	Uvod v pouk slovenščine in bralno skupnost
Domače branje I – samostojni govorni nastop	Ustno ocenjevanje	oktober – november	Pripovedništvo, domače branje in prvi govorni nastop
Recitacija ali deklamacija izbrane pesmi	Praktično ocenjevanje	december	Pesništvo, interpretativno branje in recitacija

Pisno ocenjevanje – glasoslovje, pravopis, besedoslovje in besedotvorje	Pisno ocenjevanje	januar	Besedni pomen, besedne družine in digitalni priročniki
Pisno ocenjevanje – oblikoslovje	Pisno ocenjevanje	februar	Besedne vrste v besedilu
Domače branje II – samostojni govorni nastop	Ustno ocenjevanje	marec	Književni svet, domače branje in drugi govorni nastop
Skupinska dramska uprizoritev	Praktično ocenjevanje	april – maj	Dramatika, uprizoritev in predelave besedil
Pisno ocenjevanje – skladnja, opis in pravopis	Pisno ocenjevanje	maj	Opisovanje, pravopis in slovenščina v digitalnem okolju

Predpostavke osnutka

- Ker letni izbor tem ni bil podan, priprava vključuje vsa posredovana področja učnega načrta, primerna za 5. razred.
- Predvidena je razporeditev petih ur tedensko; dejanski datumi se prilagodijo šolskemu koledarju in posebnostim oddelka.
- Učbenik, berilo in naslovi domačega branja niso bili navedeni, zato ostaja izbor besedil v pristojnosti učitelja in strokovnega aktiva.
- Za Sporazumevanje in besedilo ter Pravopis in pravorečje so bile posredovane predvsem didaktične smernice, ne pa ločeni cilji in standardi.